

مسئله صلح

۱۳۲۶

انتظار :

مسئله صلح موافق آثار جدید مجمع المنوین
قبول اولتور
درج ابتدایی آثار اعاده اولتور

دین ، فلسفه ، حقوق ، ادبیاتدن و سیاسیاتدن وبالخاصه کرب سیاسی و کرب اجتماعی ومدنی احوال وشئون اسلامیهدن
بحث ایدر وهفته ده بردفعه نشر اولتور

درسمادنده نسخه سی ۵۰ پاره در

صاحب و مؤسسی :
ابواللا زین العابدین — ح ، اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

قبیله دن مقوا بورو ایله کوندربلیر سه سنوی
۲۰ غروش فضله آلتیر

سنه لکی	آبونه بدلی	اللی یلی	غروش
۸۰	۴۰	۳,۵	روبله
۶,۵	۹	۹	فرائق

عدد : ۵۸

۲۹ رمضان ابارک ۳۲۷ پنجشنبه ۱ تشرین اول ۳۲۵

اوچنجی جلد

دلالت ایدیم . سزانی ایشلر سه کز بربریکزه محبت ایدرسکز :
بربریکزه سلام وریکز . « دیگر بر حدیث شریفده ده شویله
بیوریور : « اوچ شی واردر که دین قونداشنک سنک حقنده کی
محبتی اخلاصه مقارن قیلار : اخوان دینکدن برینه راست کلدیکک
زمان سلام ویر : انلردن بری سنک بولندیغک مجلسه کلدیکی زمان
کندیسی ایچون یر آج : انی سودیکی اسملوله یاد ایت . « سلامی
اول ویرن کیمسه نک عندالله مرتبه سی عالی اولدینی ده احادیث صحیحه
ایله ثابتدر .

انسان یالنکز بیلدیکنه دکل ، بیلمدیکنه ده سلام ویرملی : سلام
خصوصنده بو دوستم بو دشمنم دیهملی ، لا علی التعین هر کسه سلام
ویرملی . سلام بین الناس فقدان تعارفدن متولد وحشی ازاله ، دوام
انسی تأمین ایدر ، قلوبه مودت تخمی اکر . مصافحه ده بویله در .
اخوانزدن برینه تصادف ایتدکمز زمان الی طومتی ، یعنی ایکی قلبک
معنوی جریانلرینی ، سیاله مقناطیسیه لرینی مادی بر ناقلی ، برواسطه
ایله یکدیگرینه ایصال اتمک حکمة ، مصلحة پک مهم ، پک شایان
دقت ورعایت بر کیفیتدر . حتی بو حال طبیعت بشریه ده موجوددر .
نتکیم بربری سون ایکی کیمسه ملاقی اولدینی زمان کویا اوتماس محبت
جاریه نک متممی ایش کی برسوق طبیعی نتیجه سی اوله رق بربرلرینک
الربی طوتارلر ، بو صورتله محبتلرینه کرمی ویرلر ، قایناشیرلر .

حدیث نبوی ایله ثابت اولدینی وجهله تحیت مصافحه ایله تمام
اولور . رسالتاب افندمز حضرتلری بیوریورلر که : یولده بربرینه
تصادف ایدن ایکی مسلم مصافحه ایدرلر سه ، ایرلیدن اول جناب حق

سن ای جهان موحد که ماه غفرانی ،
مجاهده یله کچیردک خدا رضایی ایچون ؛
نصیب پاکی آل طورمه خوان قدردن ،
حلال اولور سکا حلق نعیم لطفی بوکون .
اودر توقعمز بارگاه مولادن :

که عید فطری سعید ایلسون جهانه بوتون ؛
سمادن ارضه نگاه ایلدیکجه عینی هلال
عموم عالم اسلامی متهج کورسون .

اسلام بیننده تعارف و تحاب

طاشمق ، سوشمک اسلامیتک ارامر جلیله سی جمله سندندر .
رسول اکرم افندمز حضرتلری احادیث نبویه لرندن برنده بیوریور
لر که : « سز ایمان ایتدیکجه جنته کیرمز سکز ؛ یکدیگرکزه محبت
ایتدیکجه ایمان ایتمش اولماز سکز . اکاه اولکمز ! بن سزی بر شیئه

هر ایکسینی ده مظهر غمران ایدر . دیگر بر حدیث شریفده اثنای مصافحهده رفیقنه قارشو اثر ایتسام کوسترمکده امر بیوریلیور .

کړک سلام ، کړک مصافحه حقنده پک چوق حدیث روایت ایدلشدرکه بواحدیث نبویهک کافهسی بین الاسلام حصول و استقرار محبت حکمتنه مستندر . خلاصه مسلمینک یکدیگریله طانشمی ، قایناشماسی شرعاً پک ملتزمدر . بوندن مقصوده اخوت اسلامیتهک تزلزلدن مصونیتی تأمین ایچون یکانه چاره ، یکانه واسطه اولان اتحاد کلمه مبجله سنک تضمن ایتدیکی معنای سعادت اتحاد .

یالکز سلام و مصافحه می یا ؟ اسلامیتهک محضا بوحکمت اجتماعیه بناء بزه امر ایلدیکی دهها پک چوق شیروارددرکه جمله سنک تعدادینه بومقاله متحمل دکلدر . بونلرک کافهسی هپ بر مقصوده ، یعنی تأیید اتحاد اخوته مبتیدر . اتحاد و اخوتده قرب صوری بعدمعنوی دیمک دکلدر . نفاقدن ، ریادن عاری ، صاف ، نزیه محبت دیمکدرکه مطلقاً کورشمکله ، طانشمقله حاصل اولور .

اگر بز بون کون حصول اتحاد نقطه نظرندن اسلامیتهک زه امر ایتدیکی خصوصاته بحق رعایت ایددجک اولور ایسهک عالم اسلامی تشکیل ایدن افراد یکدیگریتهک لا بون قارداشی کی اولور . بین الاسلام بو اتحاد و اتفاق حاصل اولدقدن صکره « آری باتفاق جهان می توان گرفت ! » حقیقتی کندی کندیینه تجلی ایدر .

حالبوکه زمانمژده بیکانیه دکل آشنایه بیله سلام ویرمامکی بیو . کلکک لوازمندن عد ایدن پک چوق کیمسه لر کوریلدیورکه بوحال جدأ تأسفه شایاندر ،

بومقدمه بی اتیانندن مقصد عامه مسلمینک یکدیگریله برلشمهسی تحت وجوبده اولدیغنی بیاندن عبارتدر . اوت ، یروزنده کی مسلمینک کافهسی بر بریله بیلشمی قایناشمی ، بر برینک حالنی صورملی ، سویمه مادیه ومعنویهسی آکلاملی . محور بقای ملیت بودر . صورتا او یانق کی کزن ، احوال عالمه عدم وقوفی اعتباریله سائر فی المنامدن فرقی اولمیان بیچاره کان امتی مستغرق اولدقلری غفلت او یقوسندن ارشادات حکیمانه ایله او یاندرملی ؛ انلرک رؤیا ظن ایتد کیری دنیانک ظنلری کی اولدیغنی حقیقت قطعیه صورتنده اثبات ایتلی . دغدغه مدنیهدن اورکن زاویه خموله جای سکون ارایان دماغلری بو واسطه ایله تنیه ایتلی . او دغدغه دن قاجق ، او جریاندن تباعد ایتک ورطه هلاک و اضمحلاله تقریدن بشقه بر شی اولدیغنی ، ردینه ، انکارینه مجال قالمیه جنی ، دلائل مقنعه و مثبتیه ایله آکلاملی .

بونلرک کافهسی طانشمق ، بیلشمک ، قاینانشمقله اولور . اسلامیت بزه جماعتک رحمت ، فرقتک عذاب اولدیغنی صورت واضحده بیلدیریور . بش وقتنده جماعتله ادای صلاته ترغیب ، هر سه بر موعده تلاقی مقدسده اجتماعه دعوت ایدیورکه بونلرک امر معاشه تعلق ایدن حکم و اسباب خفیهسی تدقیق و تتبع ایدلسه نتیجهسی اتحاد و اریر . اوت اچار اقطار جهانندن او محل مقدسه کیدیورز ، ایفای فریضه حج ایدیورز . بو فریضهک معاده تعلق ایدن اجری فضل الهییه

قلمش بر شیدر ؛ بزم دائره اقتدار مزدن خارجدر . فقط عجیا معاشه متعلق اولان فوائدندن مستفید اوله بیلیرمی یز ؛ نه کزر ! عرفانده مکده ، مدینهده ، بر بریمزک ساده یوزینه بون بون باقیورز . بین الحجاج شتون عالم اسلامه عائد بر فکر بیله تعاطی ایدیور . بر هند حاجیسیله بر ترک حاجیسی بیننده تعاطی ایدیلان تحفه اخوت یالکز بر مرحبان عبارت قالیور . بری دیگرینک یاتنه قلاشوب : یا هو ! نه خالد سکرز ؟ دیمکه اوشه نیور ؛ یا خود لزوم کورمیور . هیئت واحده ملیه دن بشقه بر شی اولمیان بواقوام مختلفه یکدیگریته بیکانه بر طاقم احزاب متفرقه حالنده طاغیلوب لرینه کیدیور . هانیا اسلامک وقت معینده نقطه واحدهده اجتماعندن مقصود اولان فائده سیاسی ، فائده ملیه نردهده قالدی ؟ بز بوفرضی فوت ایدر ، بورادهده یکدیگریته بیلشمز ، قایناشماز ایسهک نردهده قایناشه جفز ، محشرده می ؟ اوراده قایناشمهک ایسه هیچ فائدهسی یوق ظن ایدرم . بو کون عالم اسلام یکدیگریندن بی خبر . . بوحالک دوامی دشمنلرمزک اتمکنه یاغ سوریور ؛ انتظار ایتدکری نتیجهک حسولنی آنا فانا تسریع ایدیور .

عالم اسلامک اریله غریبه لری ، اریله عجیبه لری وارکه انسان بونلری ایشدکجه هم آغلا یور ، هم کولیور ! فقط کولهسی فرح نشانهسی دکل ، تأثر عصبی نتیجه سیدر .

کچنده فکر منور ، نیتی خالص بر ذات بلاد اسلامیهدن برینک اک بیوکر جانندن بریله ملاقی اولمش . اثنای مصاحبتده : ملک تکزک نفوس موجودهسی نه قدردر ؟ سوال ایتش مخاطبندن « لایعلم الغیب الااه » مضموننه قریب بر جواب الممش . سائل بوجوابدن مأیوس اولیوب تکرار فنون جدیدهدن ، ترقیات مدنیهدن نه خبر ؟ مدافعه نفس و دین ایچون یکی طرزده سلاحلریکیز وارمی ؟ دیمش . مخاطبندن « امیر تیمور زماننده بویله بدعتلر یوق ایدی » جواب وجیزیه مقابله کورمش . بونک اوزرینه فتور کتور میهرک مکتبلریکزی اصلاح ایتدیگز می ؟ دیمش مخاطبی بو سوالک دهشتندن غیر ارادی اوله رق صاغنه صولنه صالاندقدن صکره استغفار واستعاذه دن بشقه بر شیته ، بر جوابیه لزوم کورمامش . کستاخلنی بودر جهلره وار دیران سائل غافلده نصلسه عقلنی باشنه طوبیلا یوب مخاطبک کندی حقنده کی نظرینی دیکشدرن حتی قلبنده اسلامیتدن شبهه به بکزر شیر او یاندران بو کی معناسر سؤاللری ترک ایله زمین مصاحبه بی دیکشدرمش !

ایشته صوکی ای اولمیان بوکی الیم حاللره انجق یر یوزنده کی اسلاملرک بر بریله طانشملری ، قایناشملری یکدیگرینی احوال عالمندن خبردار ، طریق صوابه دلالت ایتلری سایه سنده چارده بولنه بیلیر . بو کون دنیاده اک زیاده محتاج ایفاظ اولان بر ملت وارسه اوده اسلاملردر . بز بر بریمزی انجق قایناشمق بیلشمک سایه سنده ایفاظ ایده بیلیرز . اسلامه پیشوای مدنیت اوله جق بینه اسلامدر .

آروپا سکنه سنک مدنیتده اک کری قالانی ، اقوام اسلامیتهک ترقیده اک ایلری کیدنی بز اولدیغهمزده شبهه یوقدر . شو حالده بو وظیفه بزه ترتب ایدر . موقع جغرافیمنز اقتضاسنجه مدنیت غریبه بی

اقتصاد شرعیہ ایصال ایدہ جک بز . بولند یغمر حال و موقع بزہ
ار وظیفہ بی تحمیل ایدیور . نو وظیفہ نک ایفاسندہ قصور ایدرسہک
یک بیوک مسئولیت آلتندہ قالیرز .

حالبوکہ شمدیہ قدر بو مقصدک حصولی تأمین ایدہ جک بز
تدبیرہ توسل ایدلہ مش . المزد ، جہت جامعہ اسلامیت کی بر حجت
قویہ موجود ؛ بوسایہ دہ دنیانک ہر طرفندہ بز ایچون صدر قبول
واعزاز آمادہ ایکن نہ اقطار بعید اسلامیہ بی شتون مدینت غریبہ دن
خبردار ایشمز ، نہدہ آنلرک احوالی حقندہ طوغر . معلومات حاصل
ایدہ بیلیمشز . عالم اسلام حقندہ درمہ چانہ بر ایکی شی بیلور ایسہک
آنلری کندیلرینہ اسلام سوسی ویردرک او عالمک ایچنہ صوقیلان اجانبین
یاخود بیک درلو حقارتہ تحمل ، بیک درلو تہلکہیہ القای نفس ایدہ رک
جراد منتشر کی اقطار اسلامیہ بیایلان جزویت پاپاسلرینک ثمرہ
سعی و غیرتلی اولان و بالطبع کذبہ ، اغراضہ ، تعصبہ مستند
بولان روایات مزورہ لرندن استنباط ایشمز . بز ایچون بوندن بیوک
عیب اولہ ماز . ہمتسزلکک بو درجہ سی بیلیم اما کوچ عو ارلور .
نہ حاجت ! ہندہ ، چینہ ، بحاراہ ، ایرانہ ، تورانہ ، آفریقانک محال
مختلفہ سنہ قدر یورویہ لم . ایشہ یمن . اجزای ممالک عثمانیہ دن اولان ،
الیوم بز ایچون عظیم ارلیدی قدر الیم بر غائلہ تشکیل ایدن بو خطہ
اھالیسیلہ بو قدر سنہ لر دبری طائشہ مامشز ، قیناشہ مامشز . نہ آنلر
بزی آکلامش ، نہدہ بز آنلری . سنہ لر دبری ظلام مہمیت ایچندہ
بر یمن مسئلہ سیدر کیدیور . بونک ایچون نہ قائلر دو کولدی ، نہ
جانلر تلف ایدلدی ! حالہ ، ایدیور . اوجی اورتسی بولنہ مدی
کیتدی . وقوفہ اعماذکنز اولان بر آدمدن یمن مسئلہ سنک خلاصہ سنی
سؤا ایدیکنز . اک بین ، اک بدیہی بر مسئلہ ایش کی درحال بر
فذلکہ شکلندہ تصویر مسئلہ ایدر ، یمن حقندہ سزہ بر چوق معلومات
ویررکہ ذات مسئلہ ایلہ بو تصویر آرہ سندہ کی مسافہ نک تعیننہ فر بخلر
کافی دکل !

ایشہ بولر ہب طائشہ مق ، بی شمشہ مک ، تماسدہ بولنامق
نتیجہ سیدر . آرتق بلاد سائرہ اسلامیہ نک ارشاد و استرشادینی دوشونملی .
عالم اسلامہ عارض اولان داء العضال تدینک یکانہ دواسی بین الاسلام
تکثیر مناسباتدر . دائما بون دوشونملی ، دائما بوکا چالیشملی بز .

بز ایچون مقصد یکانہ عالم اسلامی تشکیل ایدن اقوام مختلفہ
آرہ سندہ ، حصول اتحاددن ، بولری طریق صوابہ ارشاددن عبارت
اوللی . حالوکہ بین الاسلام حصول اتحاددن بحث اولدہ محاذیر سیاسیہ
شکلندہ درلو درلو خواطر مزعجہ مفکرہ مزہ استیلا ، جسارتیزی
کسر ایدیور ، عزیمتہ حائل اولور . دور سابقہ خلافت مسئلہ .
سندن متولد بروہم مزعجہ حسیلہ بویلہ بر شیدن بحث ایتک کندی
ایلہ مزارینی قازمق دیمک ایدی . شمدی او محذور مندفع اولدی .
سربست سربست دوشونہ بیلز .

مسئلہ بی مجرای منطقیسندن الحراف ایتدیر مکسزین دیہ بیایرکہ

بوکون دین مینک بتون اسلاملردن ایستدیکی بر شی وارسہ اودہ بر
بوزندہ کی اقوام مختلفہ اسلامیہ نک یکدیگرلہ طائشوب قیناشملریدر .
بو مقصدک تأمین حصولہ چالشمق بز ایچون فرض عیندو . قرب
وبعدہ ، موقع جغرافیہ ، محاذیر ملحوظہیہ باقمسزین بتون اقوام
اسلامیہ بی یکدیگرینہ طائشق ، آنلر حقندہ معلومات واضحہ و مکملہ
استحصال ایتک ، الحاصل اتحادی تأمین ایتک نہیہ متوقف ایسہ اجرا
ایتملی بز . المزدہ کلہ توحید کی حجت قاطعہ اتحاد وار ایکن بین الاسلام
حکم فرما اولان تشدت و افتراق حقیقہ حقیقی کوزلرہ یاش یرینہ قان
دو کدیرہ جک احوال مؤلہ دندر .

ایکی جملہ دن عبارت اولان بوقوت اولیلہ بر قوتدرکہ بر کرہ یرندن
اوینارسہ کرہ ارضی صارصار .

بوقوتی تحکیم ، بوقوتدن استفادہ ایچون دولاشمہ لی بز . بز
عالم اسلامدہ کورہ جکمز قبول جزوینلرک کوردیکی قبولہ بکزمہ بز .
المزدہ بر اناختار وارکہ بز بتون قبولی آچار . ایکی سوزلہ
تعارف و ائتلاف حاصل اولور . بیک بیلدن بری آشنا ایشمزہ کی
حب و موالات آنلری کوریلور . ایش او کلفی اختیار ایتکدہ ، او
زحمته قاتلانمقدہ .

وقایع جاریہ اسلام بینندہ حصول اتحاد و تعارفک وجوبی تأیید ،
لسان حال ایلہ بوجیبہ نک ایفاسی لزومنی تأکید ایدیور . عالم اسلامک
مفکرہ سنہ مسئولی اولان عطالت و بطالت اورو محکری آنجق بو
صورتلہ ازالہ اولنہ بیلیر .

آوروپانک کو بکندہ متمکن اولان بز عثمانیلر حالا محتاج اولدیغمر
ترقیدن بیکرلہ فرسخ بعید ایکن ارضک اک ہجری گوشہ لرندہ حال
ابتدائیہ قریب بر حالہ دمکذار اولان اقوام اسلامیہ ایچون بویلہ
بر سعادت تمیسنہ قالشقمق محال ایلہ اوغراشقمق قیلندن اولمازمی ؟
اوت بو بر اعتراض ، بوتمنیہ قارشو اک کسیرمہ بر جوابدر . فقط
بر جواب معقول و مقبول دکلدہ . زیرا بو جوابک اصابتی قبول ایتک
آیہ عائذک معزز بر امید ، اک مقدس بر املی مزارہ قویوب
اوزرینی تراب نسیان ایلہ اورتمک دیمکدر . اکر بز بو فکرہ خادم
اولہ جق ایسہک نافلہ یرہ کندیمزی الدائمہ لم ، ایکیدہ بردہ اورتہیہ
ترقی عالم اسلام فکری آتوب اذہان خلقی اشغال ایتیمہ لم . یوق بزہ
جداً بویلہ بر فکر وارسہ شمدیدن مقتضاسنی اجرا ایدہ لم . بو مقصدک
حصولی ایچون نہ اولورسہ اولسون برشی بیالم . بز عثمانیلر مادامکہ ترقیات
مدنیہ دہا یقیندن کوربورز ، مادامکہ ملل مترقیہ نک اثر تمدنلرینہ
اقتفادن بشقہ بر چارہ نجات و سلامت اولدیغنی شہدن ، ترددن عاری
اولہرق بیلورز ، مدیتسدہ بز دن کری قالان اقوام اسلامیہ ایلہ
طائشقمق ، قیناشقمق ، بو حقیقتی آنلرہ آکلاتق بز عہدہ حیتیمزہ
ترتب ایدن بر وظیفہ مقدسہ ، بر فریضہ مبعجلہ در . بو خصوصہ
رخاوتہ مغلوب اولور ایسہک ہم جناب حہ ، ہمہدہ وجدانمزہ قارشو
صوک درحہیہ قدر مسئول اولورز .

[زمو] در واصل [ازتهاء] افتد اردر ، [تاء] حروف رخومدن و [زاء] حروف شدیده دن اولوب یینلرنده تنافر بولندیغندن تاء افتعال داله تبدیل ایدلدر .

.*

و توالی بشری الهوائف ان قد

ولد المصطفی و حق الهناء

و او کیجه هاتفلرک : ایها الناس ! خیرالوری محمد مصطفی علیه افضلالتحایا حضرتلری محقق دنیایه کلدی و رحمت ، لیان اولان ذات مبارکترینک شرف قدومی ایله بتون مخلوقات ایون فرح و سرور تحقق ایلدی دیه تبشیراتی توالی ایتدی .

.*

بیان اعراب و لغات : [توالی] توالی و تابع ایتدی معناسنه ماضی [بشری] فاعل و طوبی وزنده اوله رق مزده معناسنه در . [هوائف] هاتفلرک جمعی در . هاتف : صوتی ایشیدیلوب شخصی کورله یین شیدر . هیزه نك فتعی ایله [ان] تفسیریه در ، مدلولی لسانزده [دیه] صورتنده ترجمه اولنور [قد] تحقیق ایچونددر . [ولد] ماضی مجهول [المصطفی] نائب فاعل . [وحق] اولکی جمله اوزرینه معطوفدر ، [حق] ثابت اولدی معناسنه فعل ماضی . اسماء حسنای الهیه دن اولان [حق] اسم شریفنک جناب رب العزته اطلاق وجود باریسی ازلا و ابدأ ثابت و متحقق اولدیغی ایچونددر . [هناء] فاعل و فرح و سرور معناسنه در .

.*

و تداعی ایوان کسری و لولا

آیه منک ماتداعی البناء

لیله ولادت محمدیه ده ظهوره کان امور عجیبه دن بری . بودرکه او کیجه ایوان کسری یقلمغه باشلادی . یارسولاه اکر بوسندن برعلامت اولیه ایدی او بناء محکم مهتم اولمازدی . بو بنانک انهدامی شبهه سز سنک نبوت و رسالت عامه که و نور جلیل توحیدک اقلیم کفرده اشراق ایلیه چکنه عظیم بر نشانه ایدی .

.*

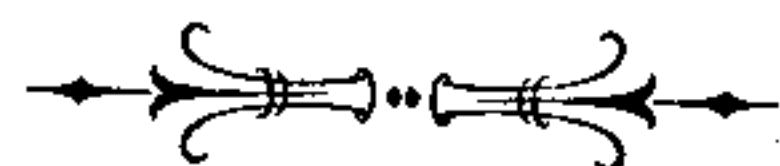
ایوان کسرانک رصانت فوق العاده سنه نظراً هیچ مأمول دکل ایکن لیله ولادت نبویه مصادف برکیجه دیوارلری بردنبره یارلدی ، ایوانک اون درت شهنشینی یره سقوط ایدوب خاک ایله یکسان اولدی وینه او کیجه بلاد فرسک بعض صومبلری قوریدی ، [ساوه] شهرینک جسم کولنده کی صولز دخی چکیلهرک نابدید اولدی ، نیجه ییلاردنبری لاینقطع اشعال ایدلمکده اولان آتشدکلر سوندی ، موبدان [۱] دخی او کیجه بر طاقم سرکش دوهلرک عرب آتلیرینی سورهرک و بوجال اوزره دجله نی کچهرک بلاد فارسه یایلدقلرینه دائر بر رؤیا کوروب بونی اولوقتک کسراسی بولنان نوشیروانه سولدی . نوشیروان بوقدر وقایعک هب بردن برزمانده سرزده ظهور اولیسندن وباخصوص موبدانک کوردیکی رؤیادن پک اندیشه ایدرک سبب و حکمتی صورتی . موبدان عربستان جهتندن ظهور ایتمش برحادثه اوله جقد [۱] میمک ضمی و واک سکونی و بانک کسری و دال ایله قاضی القضاة مجوی دیمکدر .

مقصودک عذر حصوله قائل اولمق خطادر . بیوک تشبیهلردن اورکه ملی یز ؛ آتیدن نومید اولماملی یز . ژاپونلر کوزمیزک اوکنده . اسیانک منتهاسنده ساکن اولان بودکی قومک عزمنه ، عزم تکاملچو . یانه سنه نه ابحار محیطه ، نه ده مسافات بعیده حائل اولمدی . آنلر دوریین عقل و عرفانلریله آوروپانک بتون مآثر عمران و ترقیسنی کوردیلر . آرزمان ایچنده مملکتلرینی آوروپایه غبطه فرما اوله جق بر درجه ترقیه کتیردیلر . ایش عزمنه ثباتده . عزم و ثباتک ، حسن نیتک اوکنده حائل متصور دکدر .

اگر آنلرده کندی حاللریله آوروپانک حالنی مقایسه ایتدکری زمان مغلوب یأس و فتور اولیدیلر بوکون چینلورک درکه سنده قالبرلر ایدی .

واقعا مقصر مهم حصولی مشکدر . فقط یینه مایوس اولمیه لم . عالم اسلام ایله طائیشه لم ، بیلیشه لم اسکی کوتوکره یکی فلیرلر آشیلایه لم ، برکون اولورکه ثمره سی اقتطاف ایدیلر . والا کوتوکر کسلیر ، یاقیلیر !

فرید

مِنَاقِبِ سَيِّدِنَا

لیله المولد الذی کان للیدی

ن سرور بیومه و ازدهاء

فیض انوار طلعتکله تابدار اولان او لیله غراء یانبی الله سنک لیله ولادتکدر که او کونده دین ایچون و اهل دین ایچون عظیم سرور و افتخار حصوله کلدی .

.*

رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمن کیجه می یوقسه کوندوزمی کهواره زیب شهود اولدی . بونده اختلاف اولندی . ناظم حضرتلرینک سوزندن اولکی صورت نمایان اولیورسده راجح اولان ایکنجیسیندر فقط بعدالفجر دنیایه کلشردر .

.*

بیان اعراب و لغات : [لیله المولد] اوست ییتده کی [لیله غراء] دن بدل . لامک کسریله [مولد] بوراده ولادت معناسنه مصدر مینی در . [اندی] مع صلته مولدک صفی [کان] بوراده [حصل] معناسنه فعل تام . [سرور] فاعل ، [ازدهاء] اکا معطوف ، [اللدین] فعله ، [بیومه] ده [باء] ظرفیت ایچون اوله رق فاعله متعلقدر . ضمیر مولده راجعدر . [سرور] سوچ و [ازدهاء] ازتهاء معناسنه در ، تنوینلری تنظیم ایچونددر . ازدهانک تلاشی